

Blog | Hvad var det egentlig, WHO sagde?

STRÅLING

Klaus Seiersen
Hospitalfysiker på
Aarhus Sygehus

MANGE HAR nok opfattet det som lidt af en bombe, der sprang, da WHO i denne uge gik ud og bekendtgjorde, at mobiltelefoner kan give kræft. Men helt så slemt er det heldigvis ikke.

WHO SAMLER med jævne mellemrum eksperter, der skal vurdere kræfttrisikoen ved forskellige typer af stoffer, og nu var turen kommet til elektromagnetisk stråling fra mobiltelefoner. WHO indrømmer, at de har meget begrænset materiale, fordi de hjernetumorer, man forsøger at finde en sammenhæng med, i sig selv ikke er specielt udbredte, og en eventuel påvirkning først opstår efter mange års brug af mobiltelefon. Det er et spørgsmål om lav statistik.

WHO GRUPPERER stoffer og miljøpåvirkninger i fem grupper:

GRUPPE 1: Kræftfremkaldende. Der er 'sufficient evidence of carcinogenicity in humans'. F.eks. tobaksrøg, asbest, HPV-virus og ioniserende stråling.

GRUPPE 2A: Sandsynligvis kræftfremkaldende. Der er 'limited evidence of carcinogenicity in humans and sufficient evidence of carcinogenicity in experimental animals'. F.eks. udstødning fra dieslbiler.

GRUPPE 2B: Muligvis kræftfremkaldende. Der er 'limited evidence of carcinogenicity in humans and less than sufficient evidence of carcinogenicity in experimental animals'.

GRUPPE 3: Ikke klassificerbar. Der findes ikke tilstrækkelig med bevis-

førelse. F.eks. koffein og stenudd.
GRUPPE 4: Sandsynligvis ikke kræftfremkaldende. Der er 'evidence suggesting lack of carcinogenicity in humans and in experimental animals'.

EKSPERTGRUPPENS opgave var altså at placere mobilstrålingen i én af disse kategorier. Det er ingen hemmelighed, at der har været forsket massivt i den mulige sammenhæng mellem mobiltelefoner og kræft. På den

Men altså 'muligt', ikke 'sandsynligt'. Bemærk denne forskel.

TIRSDAG OG ONSDAG spredte nyheden sig så lynhurtigt hen over verdens for-sider, og i enkelte historier sammenlignede man faren med bl.a. bly, som også står på listen i gruppe 2B. Bly er ganske rigtig et farligt stof, men det er tungmetalforgiftningen, der bekymrer, så sammenligningen med bly giver nogle utilsigtede negative associ-

ationer, som ikke har noget med kræftfaren ved mobiltelefoner at gøre. Jo, man finder da også bly i WHO's carcinogruppe 2B, men man kunne også have valgt at sammenligne med mange andre stoffer fra samme gruppe, som kaffe og syltede grøntsager. Og hvis du er brandmand eller tømrer, så tilhører du faktisk helt automatisk gruppe 2B!

MANGE FORSKERE verden over er da også uenige med signalværdien i WHO's pressemeddelelse. F.eks. udtaler en forsker fra Brown University i USA: »In my view, the evidence has been increasingly reassuring about the absence of a hazard ... I'm surprised looking at the research up to this point, that they would even be that supportive of a possible hazard.«

FOR AT KONKLUDERE:

- Har WHO sagt, at mobiltelefoner giver kræft? Nej, det har de ikke.
- Kan vi afvise, at mobiltelefoner giver kræft? Nej, ikke helt.
- Skal vi være panisk bange for at bruge mobiltelefoner? Absolut ikke. ■

>> Forkortet - læs mere og deltag i debatten på ing.dk/#95h7

ene side ved man, at mobilstrålingen ikke er ioniserende, så hvis strålingen forårsager kræft, må der være tale om en hidtil ukendt biofysisk mekanisme. På den anden side er brugen af mobiltelefoner eksploderet, og selv en ganske lille risiko kan udgøre et kæmpemæssigt problem.

DER ER MANGE studier, der ikke har kunnet påvise en sammenhæng mellem kræft og mobiltelefoner, men der findes også enkelte studier, der viser det modsatte. Dette har så været nok til, at WHO's eksperter har valgt at gruppere mobilstrålingen som '2B: Muligvis kræftfremkaldende', og det kan sådan set være rimeligt nok baseret på de resultater, der foreligger.

Analytiker:
Dansk

pH-måling

mjk